

Miljøtilladelse

Øbrovej 12, 4295 Stenlille

SORØ
KOMMUNE

Husdyrbrugloven § 16 b
Dato for gyldighed 7. marts.2022
Journalnummer 09.17.21-P19-2-21

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Afgørelsen	2
1.1 Gyldighed	2
2. Afgørelsens baggrund	3
3. Byggeri og anlæg	5
4. Landskabelige værdier	9
5. Naturpåvirkning	10
6. Nabopåvirkning	14
6.1 Lugt	14
6.2 Fluer og skadedyr	16
6.3 Støj og rystelser	16
6.4 Lys og støv	17
6.5 Transporter	18
7. Affald og ressourcer	19
7.1 Affald	19
7.2 Olie og kemikalier	19
7.3 Energi- og vandforbrug	19
8. Offentlighed og klagevejledning	21
8.1 Offentlighed	21
8.2 Klagevejledning	21
9. Bilag	22
9.1 Bilag 1 - Oversigt over vilkår	22

1. AFGØRELSEN

Ansøger ønsker en miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b til at etablere en produktion af heste i eksisterende stalde samt etablering af en ridebane. Gødningen fra hestene opbevares på den eksisterende møddingsplads på ejendommen. Husdyrbruget er beliggende på matr.nr. 8d, Assentorp By, Stenmagle.

Kommunens vurdering

På baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale har kommunen vurderet, at etableringen ikke giver anledning til væsentligt øget miljøpåvirkning i henhold til de gældende regler^{1,2}. Kommunens vurderinger er nærmere beskrevet under de enkelte afsnit.

Afgørelsen er betinget af **vilkår vedr.:**

- Produktionsareal m.m. (*vilkår 3.1.1.*)
- Materialer til opbygning og belægning på ridebanen (*vilkår 4.1.1 & 4.1.2*)
- Belysning ved ridebanen (*vilkår 4.1.3*)
- Forbud mod fastkonstruktioner som tribuner/dommertårne ved ridebanen (*vilkår 4.1.4*)
- Udformning af evt. træhegn ved ridebanen (*vilkår 4.1.5*)
- Håndtering af overskudsjord ved etablering af ridebanen (*vilkår 4.1.6*)
- Opretholdelse af god staldhygiejne (*vilkår 6.1.1.*)
- Støj (*vilkår 6.3.1. & 6.3.2.*)

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne afgørelse.

1.1 GYLDIGHED

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at den er meddelt. Hvis afgørelsen kun delvist udnyttes inden fristens udløb, bortfalder den uudnyttede del.

Hvis tilladelsen kun delvist udnyttes, ændres forudsætningen for beregningerne i tilladelsen. Det kan derfor være nødvendigt, at der efterfølgende indsendes nye beregninger, der viser at produktionen lever op til lovens krav på tilladelsestidspunktet.

Tilladelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet. Det betyder, at hvis en tilladelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt³.

¹ Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

² Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

³ jf. Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug § 55

2. AFGØRELSENS BAGGRUND

Sagsforløb og forudsætninger

Ejendommen har de sidste mange år været uden erhvervsmæssigt dyrehold. Den 29. november 2021 er ansøgning om at etablere hestehold indsendt. Ansøgningen skal behandles efter husdyrbrugloven, hvor miljøtilladelsen gives til en vis størrelse af produktionsareal (og dermed ikke til et vist antal dyr).

Der ønskes etableret et hestehold på ca. 16 heste. Hestene ønskes opstaldet i en eksisterende staldbygning, der tidligere har været brugt til grise. Der søges om et produktionsareal på ca. 200 m², svarende til ca. 16 heste.

Produktionsarealet i stalden og dyrevelfærdsreglerne er bestemmende for, hvor mange heste, der kan opstaldes på ejendommen.

Nærværende miljøtilladelse er udarbejdet på baggrund af nedenstående materiale:

- Ansøgningen om miljøtilladelse, som er fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk. Der er tale om skema nr. 230453 - version 3, som er indsendt den 10. februar 2022.
- Miljøansøgning, version 3 inkl. bilag, der er indsendt den 10. februar 2022.

Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion overstiger ikke 3.500 kg N/år. Ansøgningen er derfor omfattet af reglerne om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16b. Kommunen har på baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af omgivelserne, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering for projektet.

Læsevejledning

I de efterfølgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Under de enkelte afsnit vurderer kommunen, om ændringen kan holdes inden for lovens rammer. Når kommunen har fastsat vilkår, vil begrundelsen for vilkåret være beskrevet detaljeret i kommunens vurdering.

I det omfang ansøger har redegjort for ejendommens miljømæssige forhold vil det refereres til først i afsnittet.

I afgørelsen bruges begreberne stald og produktionsareal

- Stald - er hele bygningen
- Produktionsareal - er arealet, hvor dyrene befinder sig

Definitioner

Ansøger har indsendt ansøgningen gennem Miljøstyrelsens ansøgningsystem www.husdyrgodkendelse.dk, hvor alle beregninger er foretaget.

Tilladelsen gives efter:

- Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer – i resten af teksten blot kaldet "**husdyrbrugloven**".
- Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse med senere ændringer – i resten af teksten blot kaldet "**miljøbeskyttelsesloven**".
- Bekendtgørelse nr. 2.225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "**husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen**".

3. BYGGERI OG ANLÆG

Ansøgers beskrivelse og oplysninger

Der ønskes etableret et hestehold på ca. 16 heste. Hestene ønskes opstaldet i en eksisterende staldbygning (BBR 6), der tidligere har været brugt til grise. Der har dog ikke været dyr på ejendommen i mere end 3 år. Ansøger vil i stalden indrette ca. 16 hestebokse med dybstrøelse med målene ca. 3x4 m, svarende til ca. 12 m² hver. Der søges således om i alt ca. 200 m² produktionsareal.

I forbindelse med etableringen af hesteholdet sker der ingen væsentlige udvendige ændringer af de eksisterende bygninger. Den eksisterende svinestald ændres til hestestald. Det gamle inventar fjernes, og der opsættes nyt inventar til heste.

I forbindelse med det ansøgte projekt ønskes der desuden etableret en ridebane på 20 x 40m. nord for stalden. Banen etableres evt. med et lavt (max 100 cm.) træhegn omkring. Evt. vil der blive opsat lys på træhegnets øverste kant. Lyset vil pege ned mod jordoverfladen og vil således ikke være til gene for omkringboende.

I forbindelse med anlæggelse af ridebanen vil der blive skrabet ca. 20-40 cm muldjord af området. Dette vil blive udlagt i et tyndt lag på de omkringliggende arealer. Ridebanen vil blive anlagt med grus og stenmel, evt. med et ca. 20 cm lag rene brokker i bunden.

Ansøger har via Miljøstyrelsens ansøgningssystem søgt om Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse. Flexgruppe betyder, at der frit kan vælges mellem de oplistede dyretyper.

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:

Flexgruppe Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
- Heste. Dybstrøelse
- Får og geder. Dybstrøelse

Table 1 – Ejendommens produktionsareal

Staldafsnit	Produktion	Staldsystem	Ansøgt produktionsareal m ²
Hestestald	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	200
Total			200

Gødningen opbevares overdækket på eksisterende møddingsplads, der har en kapacitet på mere end 140 m³.

Table 2 – Ejendommens årlige gødningsproduktion

Staldsystem	Antal årsdyr	Vægtklasser	Dybstrøelse Ton pr. dyr*	Dybstrøelse i tons
Dybstrøelse fra hestestald	16	Fra 500-700 kg	5,13	82,08
I alt				82,08

* Gødningsberegning er med alle heste på stald hele året – dvs. worstcase. Reelt vil en del af hestene være udegående en stor del af tiden, både sommer og vinter.

I volumen svarer 1 tons dybstrøelse til 1,7 m³ dybstrøelse. Hermed svarer 82,08 tons dybstrøelse ca. til 140 m³ dybstrøelse.

Der fjernes daglig klatter fra boksene. Anvendelsen af husdyrgødning vil fremgå i det årlige i gødningsregnskab der lovpligtigt skal indberettes til plantedirektoratet. Gødningsregnskabet gemmes i minimum 5 år. Kravet til opbevaring og afsætning af dybstrøelsen er hermed overholdt.

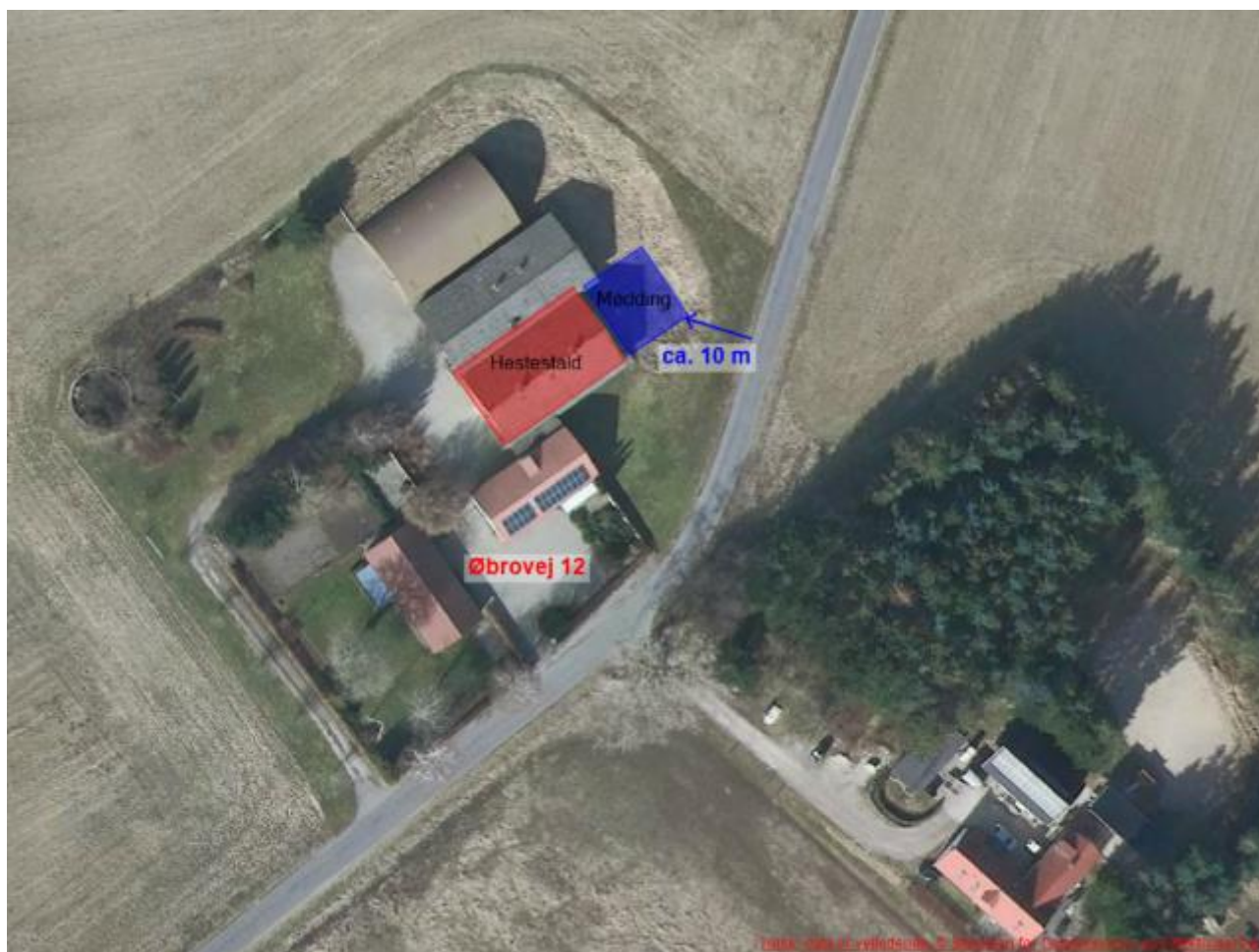
Kommunens vurdering

Da der ikke har været et erhvervsmæssigt dyrehold på ejendommen indenfor de seneste tre år, vil etablering af det ansøgte dyrehold medføre en forøget forurening fra stald og møddingsplads. Kommunen har derfor kontrolleret og konstateret, at alle afstandskrav til nabobeboelser, byzoner mv i henhold til husdyrbruglovens § 6 er overholdt. Husdyrbrugets anlæg ligger desuden udenfor fredninger, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt udenfor skov- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har ligeledes konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt på nær gældende afstandskrav på 15 meter fra vejskel til møddingspladsen. Her er afstanden ca. 10 meter ved det nærmeste hjørne (se nedenstående kort).

Da der er tale om en eksisterende møddingsplads, der ligger i tilknytning til bygningerne på ejendommen og lavere end vejen, vurderer kommunen at der ikke er noget til hinder for at møddingspladsen tages i anvendelse igen. Under møddingspladsen ligger en ca. 60 m³ stor ajlebeholder, til opsamling af møddingssaften.

Sorø Kommune meddeler herved dispensation fra afstandskrav til anvendelse af møddingspladsen. Dispensationen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 9.

Figur 1 – Anlægstegning. Staldafsnit markeret med rød, møddingsplads markeret med blå.

Tabel 3 – Ammoniakemission og effekt af eventuel miljøteknologi

Ammoniak fra produktionsareal og lagre	Areal m ²	Ammoniakemission	Reduktion, udegående dyr	Effekt, miljøteknologi	Faktisk ammoniakemission
Ansøgt drift					
Hestestald	200	168	-	-	168,0
Mødding	140	50,4		-	50,4
Sum	340	218,4			218,4

For husdyrbrug med en ammoniakemission under 750 kg NH₃-N pr. år (se tabel 3) er der ikke krav om anvendelse af valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission, hvorfor der ikke er foretaget nogen beregning heraf.

Kommunen vurderer, at opbevaringsanlæg til husdyrgødning lever op til de gældende regler og er indrettet og kan drives hensigtsmæssigt i forhold til miljø og omgivelser. Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i

overensstemmelse med de generelle miljøregler. Det er ejers ansvar at der er opbevaringskapacitet nok, og dette forhold bliver kontrolleret ved miljøtilsyn.

Der stilles vilkår til produktionsarealets størrelse samt dyrearter, dyretyper og staldsystemer for at fastholde grundlaget for ammoniakberegningerne i ansøgningen.

Vilkår:

3.1.1 Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter, dyretyper og staldsystemer skal være i overensstemmelse med angivelserne i Tabel 1.

4. LANDSKABELIGE VÆRDIER

Ansøgers redegørelse

Ejendommen er beliggende i landzone nordvest for Stenlille i Sorø Kommune.

Bygningssættet på ejendommen består af stuehus, værkstedsbygning, tidligere svinestald, maskinhus og en rundbuehal. I forbindelse med det ansøgte projekt ønskes der foretaget følgende:

Den eksisterende svinestald ændres til hestestald. Der ønskes etableret en ridebane på 20 x 40m. Banen etableres evt. med et lavt (max 100 cm.) træhegn omkring. Evt. vil der blive opsat lys på træhegnets øverste kant. Lyset vil pege ned mod jordoverfladen og vil således ikke være til gene for omkringboende.

Kommunens vurdering

Husdyrbruget ligger indenfor område der i Kommuneplan 2019 er udpeget som kulturhistorisk kulturmiljø. Der er tale om Småhuse ved Garbølle Mose, der er en regelmæssig randbebyggelse af småhuse og mindre husmandssteder fra forskellige perioder, de ældste fra omkring 1800. De bærende elementer er bl.a. bebyggelsens placering på den yderste kant af mosen. Ifølge kommuneplanen skal der vises særlige hensyn ved opførelse af bygninger og lignende i sådanne områder.

Da etablering af dyreholdet sker i eksisterende bygninger, er den eneste ændring, der ansøges om, etablering af ridebane. Kommunen vurderer, at etablering af denne ikke vil forringe eller få indflydelse på det udpegede kulturmiljø, da ridebanen ikke vil påvirke de bærende elementer indenfor kulturmiljøet.

Der stilles vilkår om udelukkende at anvende rene materialer til opbygning af og belægning på ridebanen. Dette for at mindske risiko for udvaskning og afstrømning til grund- og overfladevand med miljøfremmede stoffer. Det betyder også, at der ikke uden foregående tilladelse må etableres toplag af andre materialer (fx gummigranulat, tekstilrester eller lign.). For at sikre bevarelsen af de landskabelige værdier stilles desuden vilkår om håndtering af eventuel overskudsjord samt vilkår til udformningen af eventuelt hegn og belysning.

Vilkår:

- 4.1.1 Der må udelukkende anvendes rene materialer til opbygning af ridebanen.
- 4.1.2 Der må ikke benyttes syntetiske materialer til belægning på ridebanen.
- 4.1.3 Belysning af ridebanen må ikke være højere end 1 meter over banen og skal være skråt nedadrettet.
- 4.1.4 Der må ikke etableres faste konstruktioner, som eksempelvis dommertårne og/eller tribuner ved ridebanen.
- 4.1.5 Eventuelt træhegn omkring banen skal holdes i mørke jordfarver, hvis det bliver malet.
- 4.1.6 Overskudsjorden skal udjævnes på ejendommen i et jævnt lag på under 0,5 m udenfor åbeskyttelseslinjen.

5. NATURPÅVIRKNING

Ansøgers redegørelse

Den beregnende ammoniakdeposition til omkringliggende naturområder er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Der er foretaget depositionsberegninger til 2 kategori 1 naturområder, 2 kategori 2 naturområder og 8 kategori 3 naturområder.

Beregningerne viser, at husdyrbruget ikke vil medføre forringelse af naturkvaliteten for omkringliggende natur. Bekendtgørelsens afskæringskriterier og beskyttelsesniveauer er overholdt.

Kommunes vurdering

Kommunen skal vurdere, om der er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder. Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod tilstandsændringer, mens husdyrbruglovens § 7 fastsætter en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper opdelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer.

Kategori 1-natur: Arealer beliggende indenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, der er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

Kategori 2-natur: Højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha beliggende udenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder.

Kategori 3-natur: Øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.

Kommunen skal desuden vurdere hvorvidt, der kan ske påvirkning af yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, der er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Kommunens vurdering af ændringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Vurderingerne bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i Miljøstyrelsens ansøgningssystem samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Kategori 1- og 2-natur

Nærmeste Natura 2000 område er Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å (EF-habitatområde 137), der ligger omkring 2 km nord for driftsbygningerne.

Naturpunkt 1 og 2

En skovbevokset tørvemose samt en Elle og Askeskov omfattet af udpegningsgrundlaget for og beliggende inden for Natura 2000-området og dermed kategori 1 arealer.

Efter etableringen tilføres arealerne samlet 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager, hvilket ikke overskrider den gennem husdyrgodkendelsesbekendtgørelse § 26 tilladte totalbelastning med

ammoniak for Natura 2000 områder. Da totalbelastningen samlet set er 0,0 kg, er det ikke fundet relevant at vurdere på den kumulative effekt fra eventuelt nærliggende husdyrbrug.

Naturpunkt 3

I nærheden af ejendommen er der desuden registreret kategori 2 naturområder. Nærmeste overdrev omfattet af kategori 2 (altså overdrev større end 2,5 ha lokaliseret uden for Natura 2000 områder) er beliggende ca. 400 m nordøst for ejendommen. Ved etableringen tilføres arealet 0,1 kg N/ha/år, hvilket ikke overskrider den gennem husdyrgodkendelsesbekendtgørelse § 27 tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha/år for kategori 2 naturområder.

Kommunen vurderer således, at etableringen ikke har en negativ effekt på Natura 2000, eller vil forhindre området naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus. Tilsvarende vurderer kommunen, at etableringen ikke har en negativ effekt på kategori 2-natur.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 2).

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 4:

Et ca. 0,6 ha stort overdrevsområde med et lavere liggende eng- og søområde tilknyttet, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget som økologisk forbindelse i Kommuneplan 2019, men uden for kommuneplanens udpegede naturområder. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10-25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Ved etableringen tilføres overdrevsområdet 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager.

Da merbelastning med ammoniak på arealet ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, kan kommunen ikke stille krav til ammoniakbelastningen af arealet.

Kommunen vurderer samlet for kategori 3-natur, at ammoniakbelastningen fra husdyrbruget ikke har en negativ effekt for de berørte arealer.

§ 3 natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere søer og enge beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 2).

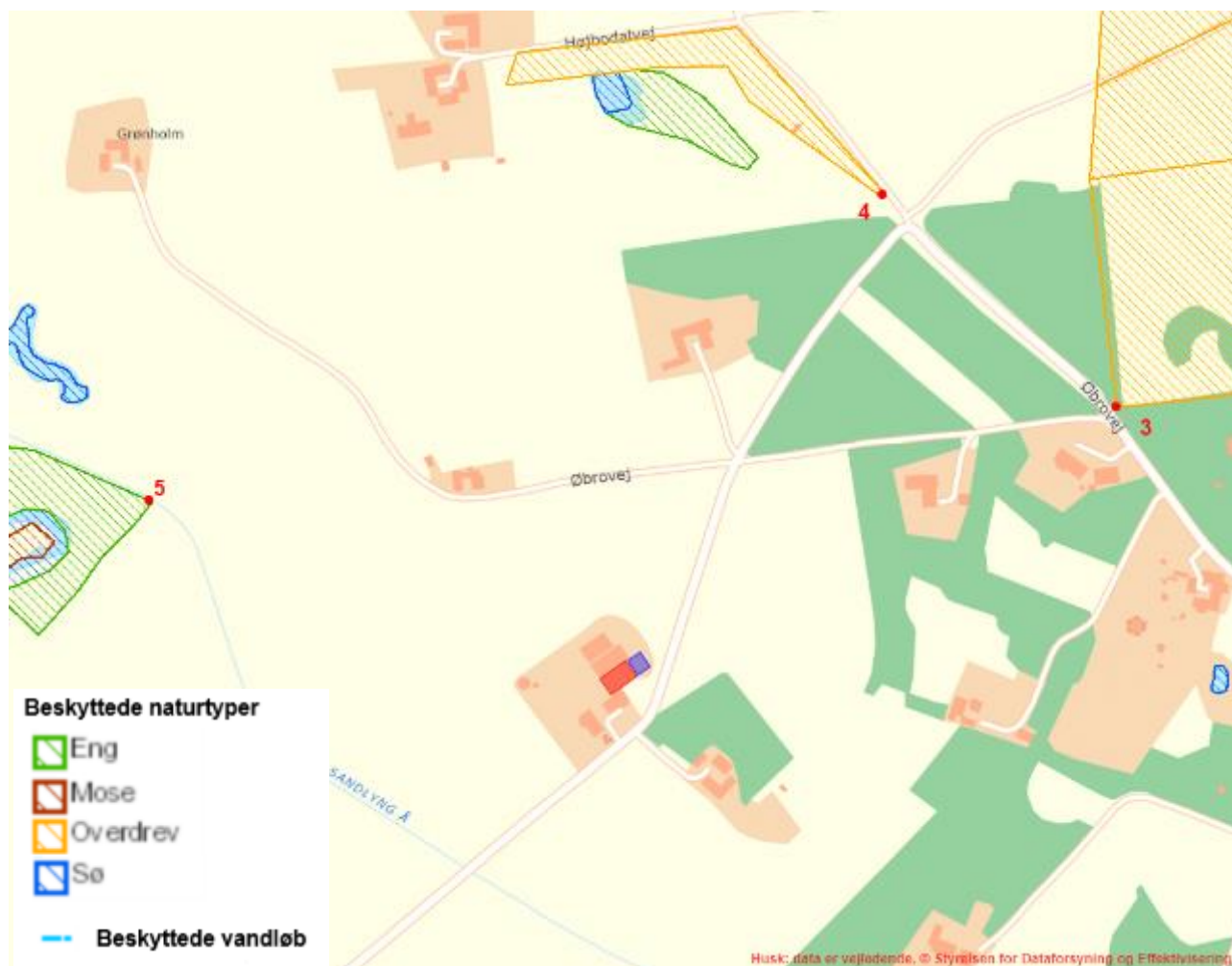
Resultater en udvidelse, ændring eller etablering af en produktion i en merbelastning på over 1 kg kvælstof til et naturområde, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen vurdere, om denne merbelastning vil føre til en ændring af naturområdets tilstand.

Naturpunkt 5:

Et engområde i mosaik med sø og mose, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3. Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak

på arealet, da der ved etableringen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager, hvilket ikke overskrider den accepterede merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for naturområdet.

Figur 2 - Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 3-5 (rød prik).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Der er i forbindelse med sagsbehandlingen søgt på "Naturdata" efter bilag IV arter (og rødlistearter) i en afstand af mere end 500 m omkring staldanlægget. Der er ikke fundet registreringer af hverken bilag IV arter eller rød-listearter, og vurderes ikke at være sandsynlighed for væsentlige forekomster af bilag IV arter i de landbrugsprægede omgivelser. Arter omfattet af bilag IV kan dog have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen, ofte tilknyttet gammel skov (kategori 3 natur). Arterne vurderes dog generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Eremit *Osmoderma eramita* findes i Natura 2000 området nr. 160, Nordlige del af Sorø Sønderkov (EF-habitatområde nr. 141), hvor den er det væsentligste udpegningsgrundlag. Arten er knyttet til gamle løvtræer med smuldfyldte hulheder, typisk i gammel skov (kategori 3 natur). Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Hasselmus *Muscardinus avellanarius* findes i dele af kommunens sydvestlige hjørne, hvor den især er knyttet til tæt skov under 10 m højde med stor artsdiversitet af træer og buske og mange brombærbuske, tjørne- og rønnebærtræer. Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Odder *Lutra lutra* forekommer i kommunen i en tynd bestand tilknyttet Åmose Å systemet, hvor den indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 156, Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å (EF-habitatområde H137). Arten lever overvejende i beskyttede vandløb og tilknyttede moser, søer, skov mv. Den vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løvfrø *Hyla arborea*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Strandtudse *Bufo calamita* forekommer i grusgravsområder omkring Lyng Huse/ Stokkehuse/ Bromme. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen konkluderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Samlet konklusion

Kommunen har i de foregående afsnit konstateret, at beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven er overholdt. Endvidere har kommunen vurderet, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter, har en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områder eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter⁴. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne.

⁴ Jf. §§ 6, 7 og 10 i Bekendtgørelse nr. 1.595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

6. NABOPÅVIRKNING

6.1 LUGT

Ansøgers redegørelse

Ansøger har igennem Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldafsnittene til forskellige områdetyper, se tabellen nedenfor.

Beskyttelsesniveauet er efter disse beregninger overholdt, til naboer, samlet bebyggelse og sommerhusområder/byzoner

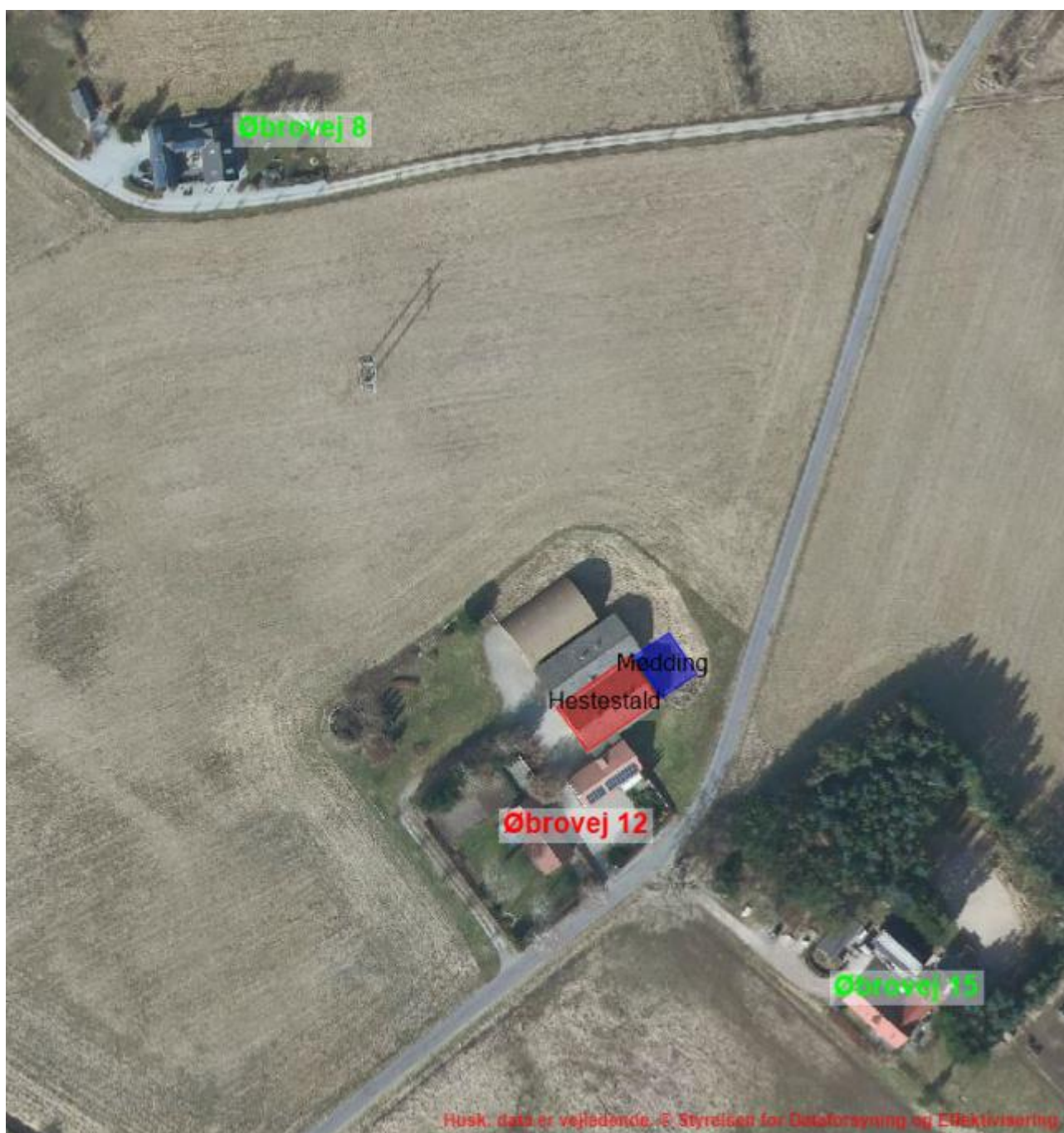
Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Enkelt bolig – Øbrovej 15	25	97
Samlet bebyggelse i landzone – Ved Skuerupvej 10	45	709
Byzone – Stenlille	78	650

Kommunens vurdering

I ansøgers redegørelse ses de målte afstande til de nærmeste områder indenfor hver type, der i korte træk er skitseret herunder.

- Enkelt bolig - Beboelse på ejendomme uden landbrugspligt efter landbrugslovens regler.
- Samlet bebyggelse - Indenfor en afstand af 200 meter fra en beboelse, ligger mere end 6 andre beboelser. Alle beboelser uden landbrugspligt.
- Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende har samme beskyttelsesniveau for lugt som samlet bebyggelse
- Byzone eller sommerhusområde – Områdestatus ifølge planloven.

Lugtgeneafstandene er beregnet for alle eksisterende staldafsnit. Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldafsnit til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Hvis der er flere lugtkilder (flere staldafsnit) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere staldafsnit med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste naboer ses på kortet nedenfor.

Figur 3 – Nærmeste naboer til husdyrbruget uden landbrugspligt.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Lugt fra stalde vil altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne. De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor kommunen har stillet vilkår, om generel renholdelse af stald- og foderarealer.

Vilkår:

- 6.1.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at produktionsareal samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

Ansøgers redegørelse

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr og fluer. Der anvendes fluebekæmpelse i det omfang der er nødvendigt.

Hvis der opstår problemer med rotter, vil disse blive bekæmpet med det samme.

Kommunens vurdering

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mus m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer.

Det er husdyrbrugets almindelige pligt at holde stalde, lagre og andre anlæg rottesikrede så vidt det er muligt. Derudover at der i videst muligt omfang holdes ryddeligt og renholdt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr og skabe uhygiejniske forhold. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, der derefter anviser bekæmpelse.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende, og at husdyrbruget kan drives uden at skabe uhygiejniske forhold eller unødige nabogener.

6.3 STØJ OG RYSTELSER

Ansøgers redegørelse

Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat dB(A)).

Støjkilder	Beskrivelse
Dyreholdet	Der er daglig drift på ejendommen med dyr og maskiner. Aktiviteten er hovedsageligt om morgenen og om eftermiddagen alle dage.
Transporter til og fra ejendommen	Transporterne kommer normalt i dagtimerne og forventes ikke at give anledning til støjgener.
Interne maskiner, traktor og lign.	Der er en daglig drift med maskiner til fodring og daglig vedligehold Fra kl. 7 – 18

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støjgener fra husdyrbrugets bygningsparcel, ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter. Tilsvarende vurderer kommunen, at husdyrbrugets forskellige anlæg og maskiner på bygningsparcellen ikke giver anledning til rystelser eller lavfrekvent støj for omboende. Der er stillet vilkår om maksimal støjbelastning, for at sikre omboende mod unødige støjgener.

Vilkår:

6.3.1 Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Maksværdi (LpAmax)	22-07	-	55

Støjvilkår omfatter al støj fra virksomheden – det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsbedriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

6.3.2 Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger⁵. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, der er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

6.4 LYS OG STØV

Ansøgers redegørelse

Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen. Der ønskes etableret lav orienteringsbelysning på ridebanen med maks. Højde på omkring 1 m. Der er orienteringslys ved indgangene til stalden. Der er ikke lys i staldene om natten.

Der forventes ikke væsentlige støvgener fra driften.

Kommunens vurdering

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af foder og strøelse. Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra udendørs belysning. Endelig kan brug af maskiner på ejendommens bygningsparcel give anledning til lysgener.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støv- og lysgener, ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

⁵ P.t. bekendtgørelse nr. 1.770 af 28. november 2020 om kvalitetskrav til miljømålinger.

6.5 TRANSPORTER

Ansøgers redegørelse

Der forventes i gennemsnit fire lastbiler til og fra ejendom pr. måned, og to til seks biler/hestetransporter pr. dag. Antallet af transportere ses i tabellen herunder.

Transporter	Den normale drift
Foder og strøelse	Gns. 1 gang pr. måned
Afhentning af dybstrøelse	Gns. 1-2 lastbiler om måneden
Afhentning af affald	Gns. 1 gang pr. måned
Smed og dyrlæge	Gns. 2 personbiler pr. måned
Ansatte og opstaldere	Gns. 1-5 personbil om dagen
Kunder og diverse	Gns. 1 personbil om dagen
Transport af dyr (hestetrailer – små lastbiler) til og fra ejendommen	Gns. 2 transportbil om ugen

Kommunens vurdering

Ansøgers opgørelse over transporterne i tabellen ovenfor er opgjøret som antal transportere og ikke kørsler. Det vil sige, f.eks. et læs leveret foder udgør én transport, selvom lastbilen kører to gange – først til ejendommen og efter aflæsning, fra ejendommen igen. Opgørelsen er et estimat over antallet af transportere til ejendommen. Der er estimeret behov for 1 tung transport om ugen.

I en miljøtilladelse skal kommunen vurdere desuden, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Med hensyn til transportgener kan en miljøtilladelse efter husdyrbrugloven primært regulere, hvilke af en ejendoms adgangsveje der skal anvendes ved transport til og fra bedriften (hvis der er flere), og at til- eller frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter. Dette fremgår af husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, samt af afgørelser fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet⁶.

Spørgsmål om for eksempel belastning og vedligeholdelse af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Kommunen vurderer, at det anførte antal transportere til og fra ejendommen er realistisk og på et niveau, der kan forventes af denne størrelse husdyrproduktion. Transportere i dette omfang vurderer kommunen ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Det er ligeledes kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til ejendommen vil kunne foregå uden at være til væsentlig gene for øvrige trafikanter og beboere i nærområdet.

⁶ For eksempel afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet af 12. juli 2019 - 18/09267.
<https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/0e93ac8a-177d-4be5-b3ab-b24ed3c5f035>

7. AFFALD OG RESSOURCER

7.1 AFFALD

Ansøgers redegørelse

Affaldet fra ejendommen kan inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald forefindes normalt ikke på ejendommen men i tilfælde af sådanne fraktioner, vil det blive sorteret og bortskaffet til kommunal modtagestation.

Farligt affald sorteres og opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Døde dyr forekommer normalt ikke på ejendommen – hvis det sker, vil det døde dyr blive afhentet af DAKA hurtigt muligt.

Kommunens vurdering

Bortskaffelse af døde dyr skal følge de generelle regler for dette. Bortskaffelse af affald skal følge kommunens affaldsregulativ for erhvervsaffald. Sorø Kommune vurderer, at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af affald og eventuelle døde dyr sker på miljømæssig forsvarlig måde.

7.2 OLIE OG KEMIKALIER

Ansøgers redegørelse

Ansøger har oplyst, at der engageres maskinstation til hjælp med markdrift. Der er ikke maskiner på ejendommen og der er ikke opstillet olietanke. I tilfælde af at der er spildolie opbevares det i dertil egnede beholdere og afleveres til genbrugsplads, eller afhentes af godkendt modtager.

Kommunens vurdering

Der drives ikke markdrift fra husdyrbruget, og der er ikke olietanke på husdyrbruget. Det er således kommunens vurdering, at der ikke er behov for yderligere vilkår vedr. olie kemikalie håndtering og opbevaring.

7.3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ansøgers redegørelse

Ejendommens elforbrug forventes at udgøre ca. 4.000-5.000 kWh/år. Vandforbrug forventes omkring 300-400 m³.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at det ikke er til ansøgers egen fordel, hvis der sker unødvendigt ressourceforbrug af vand eller el i forbindelse med husdyrbrugets produktion. Det vurderes

endvidere, at det er vigtigt, at energi- og vandforbruget følges samtidig med at der til stadighed holdes fokus på nedbringelse af forbruget. En årlig aflæsning anses for værende minimum for at kunne følge udviklingen. Der bør som det øvrige ressourceforbrug, tilstræbes at løbende implementeres besparende foranstaltninger i driften.

Da der ifølge lovgivningen ikke er oplysningspligt vedr. forbruget på el og vand for et husdyrbrug af denne størrelse stiller kommunen ikke vilkår til dette. Det bør dog være i ansøgers egen interesse at følge forbruget.

8. OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

8.1 OFFENTLIGHED

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 11. februar 2022 sendt til naboer samt i høring hos ansøger selv og dennes konsulent. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom bemærkninger fra to omboende vedr. bekymringer for (1) udsigt til hegn lige uden for egen ejendom samt (2) modstand mod opsætning af lys på ridebanen og opbevaring af mødding i markstak. Bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet.

Der er i tilladelsen stillet vilkår vedr. placering af lys ved ridebanen, for at sikre dette ikke vil genere omboende og trafikanter. Der er møddingsplads på ejendommen og ansøger har ingen planer om at opbevare husdyrgødning i markstakke. Kommunen har ikke hjemmel til at stille vilkår til placering af hegn til folde, og det kræver ingen tilladelse at opsætte hegn omkring folde.

8.2 KLAGEVEJLEDNING

Ansøger selv kan klage⁷ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest 4. april 2022 kl. 23.59.

Klageportalen findes på www.naevneneshus.dk. Du logger på med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.naevneneshus.dk. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Tilladelsen kan udnyttes på egen risiko, hvis der klages over den. Det er dog under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan i særlige tilfælde afgøre, at tilladelsen ikke kan udnyttes, før klagen er behandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort jf. husdyrbruglovens § 90.

Der er til enhver tid aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. kap. 7.

9. BILAG

9.1 BILAG 1 - OVERSIGT OVER VILKÅR

3.1.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter, dyretyper og staldsystemer skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabellen herunder.

Staldafsnit	Produktion	Staldsystem	Ansøgt produktionsareal m ²
Hestestald	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	200
Total			200

4.1.1 Der må udelukkende anvendes rene materialer til opbygning af ridebanen.

4.1.2 Der må ikke benyttes syntetiske materialer til belægning på ridebanen.

4.1.3 Belysning af ridebanen må ikke være højere end 1 meter over banen og skal være skråt nedadrettet.

4.1.4 Der må ikke etableres faste konstruktioner, som eksempelvis dommertårne og/eller tribuner ved ridebanen.

4.1.5 Eventuelt træhegn omkring banen skal holdes i mørke jordfarver, hvis det bliver malet.

4.1.6 Overskudsjorden skal udjævnes på ejendommen i et jævnt lag på under 0,5 m udenfor åbeskyttelseslinjen.

6.1.1. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at produktionsareal samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

6.3.1 Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Maksværði (LpAmax)	22-07	-	55

Støjkvilkår omfatter al støj fra virksomheden – det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsbedriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

6.3.2 Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, der er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

SORØ
KOMMUNE

Kontaktoplysninger

Teknik, Miljø og Drift

Rådhusvej 8

4180 Sorø

Telefon 57 87 60 00

teknik-miljoe@soroe.dk

www.soroe.dk